کېږدی

سلیمان لایق

خپروونکی

Ketabton.com

د افغانستان د علومو اکاډیمی
د ژبو او ادبیاتو علمی او تحقیقی مرکز
پښتو ټولنه

دوهم چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د شعر کيـــــــږدی هغو قهرمانو کارگرانوته اهداء کوم چې د سالنګ په سختو غرونوکې يې د خپل وطن دانسان د تلوراتلولار سيخه او هواره کړه .

(سليمان لايق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د دوهم چاپ سریزه)

دا کـــــــېږدی

دا د ساړا بې ټاټوبی ببړی چې سلګونه کاله په دې شګلنو او لمر وهلو دښتو کې ښکته او پورته ځی او راځی زما لپاره نه تمامېدونکې او بې انجامه مضمون دی ؛

دا د هغو سرګردانو پرګنو د خونړیو بریو، ترخو ماتو، دردوونکو مرګونو، لویو تباهیو او د هغه رټل شوی انسان سره د بې ساریو ظلمونو مضمون دی چې نه ماتېږي، نه ورکېږي او خپل انسانی غرورد چا پښنو ته نه غورځوي ،

د کېږدی ژبه د بادونو ژبه، د تالندو ژبه، د باران ژبه او کله کله د بیابان په ارت ګوګل کې د اوږدو چوپیاوو او ژورو ترږمیو ژبه ده ،

د هغی سرګذشت د یو سرګردان او رنځ ځپلی ملت سرګذشت دی چې له پیړیو راهیسی لوږو ، راځونو، دښمنیو او نه تمامېدونکو بې ثمره منـډوته ورشړل شوی دی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ترانې، سرودونه او داستانونه د همدې سارايي غمځپلی بېړۍ زمن او لونه دي او زه لا تر اوسه دچوپو او غمجنو دښتو د همدې تورې نافرارې کـــېږدۍ شاګرديم ،

په دې باور چې دا توره بېړۍ به د برې او نيکمرغۍ ساحل ته ورسېږي او په دې تکيه چې رارسېدونکی سباوون به هغې ته سور رنګـ ورکړي او د تورو تنابونو پر ځای به پر هغې باندې د لمرزرين مزی وغځوی، خپلی سندرې په دې راويښېدونکو بيابانونو کې پيل کوم .

پرېږده چې دا د غمونو توره بېړۍ د راختونکې لمر په وړانګو کې سره شي .

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پیشگفتار چاپ اول)

بجای مقدمه

این مجموعه زیبا گلدسته ای رنگین از اشعار سلیمان لایق، شاعر انقلابی و عصیانگر دوران ماست. افتخاردارم که سطری چند بجای مقدمه برآن می نویسم.

شرایط چاپ این اثر گرانبها و سطور محدودیکه برای این مقدمه اختصاص یافته است، بمن اجازه نمیدهد درین جا به تشریع دقایق ادبی لطیف آن، از نظرگاه زیبایی شناسی هنری بپردازم و یا ارزشهای اجتماعی آن را به معیار وظایف یک شاعر متعهد و مسوؤل چون سلیمان لایق، مورد ارزیابی انتقادی قراردهم. از سوی دیگر بهترین جوابگوی این دوسوال عمده و اساسی درباره اینکه: آیااستنباط شاعر از محیط طبیعي واجتماعی اش چیست؟ و آیا مسایل مربوط به آن را چگونه مطرح و حل میکند؟ تنها و تنها خود شعر واثر اوست ولاغیر!

معهذا، این حقیقت را نمیتوان ناگفته گذاشت که سلیمان لایق این شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشاهنگ کشورما، به دو زبان دری وپښتو شعر میگوید ودر هردو زبان بطور کلی. اشعارش از لحاظ شکل (تصویر ذهنی وصورت ظاهری) ملی و تاریخی است واو از لحاظ محتوی دموکراتیک وانقلابی. ملی و تاریخی بدین معنی که: تصویر های او از آوارگی صحرانوردان چادرنشین در دشتهای گرم و سوزان کشور تا رنجهای بیکران زحمتکشان اسیر و شلاق خورده کوهپایه های پربرف چونغر، از هیاهوی بزم آرایان کرسی پرست شهرهای ویران تا بساط ننگین برج نشینان مفتخوار قاعه های فیودالی در روستاهای ستمکش، از پیامبران خروشان اباسین تا به نبص آشنایان گردابهای آموازعقابان پامیر تا شیران خیبر و همه آنچه درین محدوده جغرافیایی در حال شدن وگذشتن بود و هست و در چارچوب مناسبات اجتماعی. اقتصادیمعین و فرهنگی ناشی از آن که دارای گذشته ء تاریخی خاص خود و ممیزات ملی مخصوص به خود بود و در زیر تأثیر قانونمندی عام تکامل اجتماعی تا مقطع زندگی شاعر رسیده است، با واقعگرایی انقلابی بصورت زنده وفعال ارائه و تمثیل می شود وآنچه مربوط بشکل ظاهری شعر لایق است ادامهء سنت های ارزنده ودارای نیروی حیاتی استادان کلاسیک شعر پښتو است که با نوآوری سالم، خلاق و تکامل دهنده مرحله نوین وجدیدی را در شکل شعر پښتو بنیانگذاری میکند و بدون اینکه به اصول انکشاف یابنده وقابل رشد زبان شعر در ادب پښتو پشت پا زند. باایجادگریهای خلاق درین زمینه، آنرا تکامل میدهد و ظرفیت هنری وتکنیکی بزرگتر وبیشتری بآن می بخشد.

واما، محتوی دموکراتیک و انقلابی باین معنی که: سلیمان لایق، سخنگوی پرشور و انعکاس دهنده صدیق و راستین نیازها و آرمانهای توده های بزرگ اکثریت محروم جامعه ستمکشی افغانستان است واین نیازها وآرمانها را

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمعیار جهان بینی علمی طبقه کارگر ـ این ذره بین حساسی و دقیق شناخت علمی هستی و ماهیت، حال و آینده و رهنمای عمل رهای بخش تمام زحمتکشان وطنی و جهانی که در آن زندگی میکنند ـ می سنجد. باساس ایمان خلل ناپذیر او باین جهانبینی علمی بود که توانست افتخار امتیاز نشراتی و مدیریت مسوول مبارز و پر افتخار پرچم (ارگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان) این پیشاهنگ طبقه کارگر کشور و تمام زحمتکشان افغانستان، این مبارز سرسخت و راستین راه تأمین حقوق ملی و دموکراتیک و ارمانهای انقلابی اکثریت بلاکشیده خلق افغانستان این ترجمان صدیق، بیانگر و مدافع بی ترس مبارزات جهانشمول طبقه کارگر بین المللی، جنبش های رهایی بخش ملی و جبهه جهانی نیروهای پیشاهنگ ترقی و انقلاب در سراسر جهان را حاصل کند.

سلیمان لایق، به‌عنوان یک شاعر با درک این مطلب اساسی و علمی که روبنای فاسد و از جمله پدیده های تأخرپسند فرهنگی، در مقطع خاصی از فعالیتهای هنری چون شعر و شاعری ـ خاصه در جامعه که از لحاظ نهضت ملی و اجتماعی هنوز در مرحله قشری و احساسی قرار دارد میتواند برای تحمیق توده ها و منحرف ساختن نیرو های جوانان و مستعد بفعالیتهای انقلابی سلاح مؤثر و زهرآلودی باشد. بحق و بجا بمبارزه با شاعران مزدور و درباری و خدمتگزاران فرهنگ برسوده و فاسد طبقات حاکمه و ستمگر و نظام طاعون زدهٔ فیودالی برخاسته، آنها را بشدت مورد حمله قرار میدهدو به آنها بی باکانه میتازد. بیائید این حقیقت را درین مجموعه و بخصوص زیر عنوان (له درباری شاعر سره) باهم بخوانیم و بدانیم که: او یعنی سلیمان لایق ـ این شاعر مردم، شاعر عصر و دوران رستاخیز توده ها،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برای رهایی مردم محروم کشور خود از بیهوده گیها و بی فرهنگیها ، شاعران بزمها - بزمهای درباری ، بزمهای فحاشی ، بزمهای رقصهای عریان دختران بی حجاب و عشوه های دلیرانه بغرضی اطفای شهوات اهریمنانه ، بزمهای خمها و جامها ، بزمهای گناهها و هوسها ، بزمهای اقبال کاخها و ذلت ویرانه ها را بشدت محکوم میکند و باین می نازدو بجا می نازد که خودش ، یعنی سلیمان لایق ، شاعر توده های محروم ، فریاد غلامان ، رنج کارگران ، زحمت و ستمکشی دهقانان ، ادبار غژدی نشینان ، از پا افتادن مظلومان ، ناله ناتوانان ، اشک اسیران ، ننگ بزرگران ، مبارزهٔ کارگران و محبت و مؤدت خلقهای وطنش و سراسر جهان است . او میبالد که باین کار : بر تودهٔ باروت آتشی مینگارد : آری ! او چنین کرده است . او چنین خواهد کرد . و او خود را پرچمدار سنگر زحمتکشان کشورش میداند و میگوید : تا زنده است درین موقف پابرجاست .

زهی تصمیم و ارادهٔ انقلابی ! پیروز باد لایق و آرمانهایش

۲ دلو ۱۳۵٤

کابل

بارق شفیعی

(اووم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

ګڼه	عنوان	مخ
۱	يه خلکو خلکو !	۱
۲	اوږده لار	٤
۳	پلی	۷
٤	هېرشوی ګل	۱۰
۵	د نيوا په غاړه	۱۳
٦	ژيړې شپې	۱۸
۷	د شګو کور	۲۱
۸	وصيت ليک	۲۳
۹	سرګردان	۲٤

(اتم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	کیږدۍ	۲۵
۱۱	چونغرته (۱۲) ترانه	۲۷
۱۲	چونغرته (۱۳) ترانه	۳۰
۱۳	چونغرته (۱۸) ترانه	۳۳
۱٤	چونغرته (۱۹) ترانه	۳۵
۱۵	چونغرته (۲۱) ترانه	۳۸
۱٦	چونغرته (۲۲) ترانه	٤۱
۱۷	چونغرته (۲٦) ترانه	٤٤
۱۸	چونغرته (۲۷) ترانه	٤۷
۱۹	شاعرته ! لمړی پیغام	۵۰
۲۰	شاعرته ! دوهم پیغام	۵۵
۲۱	د کنړسین	۵۹
۲۲	له درباری شاعرسره	٦۲
۲۳	ورکه‌لار	۷۰
۲٤	ځوان شاعرته	۷۳
۲۵	یه‌خلکو ! خلکو	۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خلکو خلکو

یه خــــلکو خلکو ، د وطن خلکو
یه وږیـــو تږیو ، د غــــرو و گړو
آزادي څه ده ، خپـــــلواکي څه ده
یه درنه جـــارشم لوڅو لغــــرو

که وطن لوڅ وي ، که وطن وران وی
سمسوری څه ده ، آبـــادی څه ده
که لـــوټول وي ، که ډوبـول وي
خپـــــلواکی څه ده ، آزادي څه ده

بې روحه خــــاوره ، آبـــاده نه ده
بې پوهی خـــلك واره بنــدیان دي
دا پښی لـــــوڅی ، دا په نس وږي
واړه مــریان دي ، ټول غلامـــان دي

که آزادي ده، که خپـــــلواکې ده
د څـــو سړو ده ، د ټولـــــو نه ده
که واکـــداري ده، که کامـراني ده
د یوې مـــانۍ ده، د شپـــولو نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد هغــــه وي ، چــې په تن پټ وی
آزاد هغه وي چې په نس مــــــوړ وی
آزاد هغه وي چې واک يې خپــل وي
آزاد هغه وي چې په ځـــان جوړ وي

آزاد هغه وي چې کـــوريی خپل وي
په جهـــان ښوري لــــونړۍ وينی
آزاد هغه وي چې په هــــــر گام کی
هـــم تلك وينی هم کــــړۍ وينی

يه وږيــــو تـږيو ، يه غـــــــلامانو
ليـــږ رابيـــدار شئ، درنه قربان شم
يه درواري شـــم، راگـــړندي شي
نه چې بوډا شم، نه چې ستومـان شم

راځئ چې يو شو ، راځئ چې يو شو
په گـــډه مات کړو دا ځنځيـــــرونه
راځئ چې پريکړو، راځئ چې وران کړو
مرغــــلين پړي ، تور زنـــــــــدانونه

له غــرو رغـــو نه، له دريـــابونو
له سپيـــــرو دښتو، له تـــورو خونو
سره راټـــول شئ، سره قــوت شئ
يه سيـــلاوونو ، يه توپـــــانونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د بادونـــــو مستو شپـــو کې
مـــــا ته رارسی ستـاسی غـــــږونه
د لمـــــر په وړانـــــګو جهان ته لېږم
ستـــاسی له قهره ډک فـــــريادونه

يه لـــــويه ولسه ته په ځـــــان پوېږې
ته ستـــــر قوت يې، ته لـوی ملت يې
هم آزادي يې ، هم نيـــــکمرغی يې
هم عـــــدالت يې، هم کـــرامت يې

د تاريـــــخ کرښی ، د زمـــــان پايی
په تا ډ کېـــــــږي، په تا غــــږيږي
دا کـــــږې لاری، دالـويې کندې
په تا سيخيــــږي ، په تا سميـــــږي

که څوک قوي دی، خو تا قوي که
که څوک کمزور دی ، د تا کمزور دی
له تا بل شوی ، له تا جــــــګ شوی
که چټرې اور دی، که چيرې شور دی

وږي دويم کابل ۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوږده لار

په تــــــوله سیمه کې بـــاران اوري
آسمــــــان ناري وهی وریـــځ ژاړي
زمـــــوږ د مخه په یوه خـــــره باندې
یوه کـــــــده لېږدي اوږده لار نغـــاړي

څو زړې خــــولی په بـــاران لندې
په خـــــرې پرتې او به ترې داړې وهی
شپیته کـــــلن بوډا له ښځی ســــره
پسی روان دی سختــــــی لاری وهی

د ښځی غیــږ کې یو مــاشوم ویده دی
کـــله چې تالنــــــده شی وریږدي
موریې راټینگ کړی چې دی وژاړي
سریې خپـــــل زړه ته برابر کېـــږدي

د باران څاڅــــــکي لکه غشی راځی
سوړ باد په ستر گــــــو لکه ستنی لگی
د لار تېرې شـــگی په لـــــو څو پښو
د چړو څو کـــــو په شان سونی لــگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بـــــــوډا پوزی نه اوبه څـــــاڅی
باد چې پیاوړی شي ځګیـــروی کوی
کله چې و پـــــرزي نو شـــکر وايي
بیا چې راپـــــــورته شي ستمی وهی

ای پردیســـــــانو د وطن زمنـــــو
ستاسی مېرستون او ستاسی ګور چیرې؟
چیرې خـــاپوړی چیرې لــوبی کوئ
ستاسی روغتون او ستاسی کور چیرې؟

آیـــــا دررسی د زمـــــان سندرې
چې درست بشر یو کــــلی کور بولی
خو تا پخپـــل پراخ هیـــواد کې ولی
نه څوک شریک او نه خپل ورور بولی؟

باران خو ګـــورئ چې قطره قطره دی
چې سره یو شی لوی دریاب جوړ کړي
بیـــا چې په یوه لارهکې سر کیـــږدي
کاڼی پرې باسی او سیلاب جوړ کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تــــــوله سیمه کې بـــاران اوري
آســمــــــان ناري وهی وریـــــځ ژاړي
زمــــــــوږ د مخه په یوه خــــــره باندې
یوه کـــــــده لیږدي اوږده لار نغـــاړي

دغوايي ۱۳ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلی

د او چتـــــو غـــرو په منځ کې
په اسفالت ســــــړک روان و
مــلا دردمنه ، پښې چـــاودې
لاره لـــرې وه ستـــــومان و
لـــــرې پلنې وې په غـــــرونو
راروان یاغـــــــــی توپـان و

لاروي ته ور په یــــــاد شول
په دې واټ کې خپل کـــارونه
د دې غــــــرو په مـــاتوو کې
خپـــــــلې هڅې ، زحمتـــونه
کلنـــــگونه ، زنبیـــــلونه
ســــاړه ژمی ، سخت کـــلونه

کلـــکې پرښې مې کړې ماتې
سرکش غـــرونه مې هوار کړل
سین مې سیخ که خپل بستر کې
سیـــــلاوونه مې مهــار کړل
ستـــر پلـــونه مې تیـــار کړل
توپـــــــانونه مې ایسار کـــړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بریتـــــــو د مســـــاپر کې
یوه ترۍ مســــــکا پیدا شوه
په ســــــاده زړه کې یې ویښه
یوه خـــوب وړې تمنـــا شوه
«کاشکې بیــا په دغو غرو کې
د کـــارونو سوه غوغـــا شوه»

« کاشکې بیـــا دغـــو دروته
پښـــــوانی ملـــگري راشی
کاشـــکې بیـــا په دغــو لاره
لمــــر راوخېـــژي رڼـــا شی
کاشکې بیـــا زمـــا غـــوږو ته
د مـــــاشین سنــــــدره راشی»

«کاشـــکې دغه ځیـــږه لاره
بیــــا زمــــوږه د کـارو شی
په هـــــر موړ او هره څــوکه
مـــــاشینونه په نــــــارو شی
داوطـــن او دغــه سیـــــمه
د جهـــــان د ننـــدارو شی»
نا څـــاپي وربانــــــدې راغی
یو مـــــوټر له پاسو غـــرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شګۍ ختې یې وربـــاد کړې
دی یې ویوست له اوبـــونه
پنـــډیې ولـــویده له شـانه
رابیـــــــدار شو له خوبونه

او سیـــــلی یې را اوچت شو
له ګـــــوګله سره لمبه شو
په یوه تیـــږه باندې کیناست
په خپل ځـــان باندې اخته شو

وی یې «بیا دغه شین سترګې»[1]
مـــــاته ولی په غصـــه شو
اې دغـــــــرونو مساپره !
دهر چـــا ده خپـــله برخه

ترخو دا آسمـــان ولاړ وي
و به نه وزې له دې نـــرخه
څه اوچت څه لنـــډوه یې
دغه تـــوره اوږده کـــرخه

دغبرګولی ٦ سالنګ ١٣٤٢

---

١ ــ شین سترګی – آسمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیر شوی گل

د یوه خــــوږ له ځنــــګه ناست یم
ستــــــــړی شوی ، سا نیــــولی
پښې تــــر دوړو لانـــــــــدې پټې
وږی تــــږی ، لمـــــــــر وهــلی

نظــــر ورمه اې خـــــوا دې خـوا
په پوټیـــــــو په اغـــــــــزو کې
کـــــــــله لوېږي په کــــــربوړو
کـــــــــله ښوري په وښـــو کې

د میــــــږیانو ځالی خــــــوا کې
سو اوږده پـــــــانه پــــرته ده
بـــــاد راوږې ، لمــــــــر وهلی
یېره شـــــوی ده ، ورســــته ده

خــدا زده خــدازده دغه پــــانه
چــــا راوړی له باغـــــــــــونو
کـــوم شپـــــانه په لښته پــورې
سیـــــــــلاوونو ، که بـــــادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا پـــــانه پـــــانه نه ده
دا یو گـــــــل دی رژیـــــدلی
بې باغـــــــــوانه راشین شوی
لــــــکه ستـوری ځلېـــدلی

پســــــرلی راغــــــــوړولی
یــــــوه شیبه یې خنـــــدولی
تنهـــــــایي له پښــو لـــوولی
د جــــــوزا لمــــــرو وژلی

ته بې سره د بیــــــــدیا گـــــله
څه بېــــــځایه زرغـــون شوی
د ســــاره په چپـــــــاوو کې
تبـــــا شوی، زبـــــون شوی

نه چـــــا باغ کې کېنـــــــولی
نه چـــــا زلفو کې ټومبــــــلی
یوه خــــــوله یې خندیـــــدلی
بیـــــــا دستی یې رژیـــــدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه په مینه کې بدنـــــــام شوی
نه قاصـــد د کـوم پیـــام شوی
نه وږمــــه د کــــوم مشام شوی
نه د بـــاغ شوی ، نه د بـــام شوی

نه بــــــورا درنه تـــــاو شوی
نه بلبــــــــــل درنه خبـــر شو
نه ځــــوځان چـــا درنه پریکړه
نه لښــــــتی دربـــــــرابر شو

زمــــــا په څیـــر لمـــر وهلی
وینــــــه وچه ، رنـــــګ بایللی
سر په خـــــــاورو ایښـــوولی
بې ګنـــــــــاه له مینځه تــــللی

د بیـــــدیا هیـــــر شوی ګـــله
ته لا ښه یې ، زه دې ستــــــایم
زه کـه مــــــرم که تبــــا کیږم
یک تنهــــــــایم ، یک تنهــــایم

د چنګاښ ۱۵ کوهدامن ۱۳۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیوا په غاره (۱)

نیـــمه شپه ده زه بیــــــــدار یم
خوب مې نشته ، خوب به څه وي
څـــــو ک چې ما بیــدرده بولی
درد به څه ، آشـــوب به څه وي

• • •

زړه مې غـــواړي چې ناري کم
د نیـــــــوا د سین په غـــــاړه
لیــــــــونی په ځان خبــر کړم
پې کـــم خـــــلاصه خپله غاړه

• • •

د اسحـــق په کــــــلیسا کې
لا جــــــاري د مـــزدور وینی
دا خــــو زه گنــــاگار نه یم
چې ته ړونـــــــدیې نه یې وینی

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلــــته هـلته ، بنکـــــته پورته

توپـــــانونه ، توپـــــانونه

لا خوځيـــــږي، لا جـــګيږي

بحـــر بحـــر ، غرونه غـــرونه

• • •

لا د سرى د ميــــــدان خواکې

پورته کېـــږي فـــــريادونه

په نيــــــــــوا لا روان دي

د تاريــــــخ انقــــــلابونه

• • •

دا زانـــــــــګو د انقلاب ده

زړه ځـــــــــاله د بازانـــو

نوی کـــــور د نويو خلـــکو

اميــــــد ځای د نامينـــدانو

• • •

اې پيغلـــوټو اې ځـــــوانانو

اې سپين پوستو ، اې تــور پوستو

سره يو شئ ، سره يـــــو شئ

اې تور ځنـــو ، ژېړ ويښتـــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځـــان وينمه شرمېــــږم
ژبه گـــــونگه ، سر بې شوره
ژونـــد بې نوره، زړه بې عشقه
پښې مـــــاتې، مټ بې زوره

• • •

اې د ژونـــــد خـــوږه نسيمه
يو څــه زور را ، يو څــه اور را
ننه زړه کې لمــــــر د عشق را
په دې لمــــر کې ګرم کور را

• • •

يا تـــرخه را ، يا خـــــوږه را
يا شــــراب را ، يا کـــــوثر را
يـوه لحظه کې ، يـوه شېبه کې
يـــــوه لمبه را ، يــو شـــرر را

• • •

زمـــا زړه ته لـــــوى محل را
زمـــا کـــور واړه جهان که
څوک راوړونه که څوک خوندې
يو وجــــود راته انســـان که

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــــا نظر لـــکه د بـــاز که
پلن په غــــــرونو، خپور په تږو
زمـــــا لیــــمه لـکه باران که
هـــم په لـــوړو، هـم په ځوړو

• • •

مــــاته هسې ستــــر ګې راکه
چې سپین ووینـــم په تور کې
مـــــا له هسې توفیـــق راکه
چې ایـــــره نشم په اور کې

• • •

د مظلوم او ښـــکې دریاب که
تژې او چت که توفـــــانونه
پرې خوره بریښنـا د عشق که
ترینه جـــــوړ که جهانونه

• • •

یو جهــــان د انســــــانانو
چې کې خــوار او امیر نه وي
چې ځګیروی ترې نه پورته نشي
څوک د بل چـــا اثیر نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د ژوند خوږه نسیمه
لېږ راغبرګ شه په بازانو
د دې دښتو په خوب وېښو
د دې غرو په لېونیانو

• • •

یو ځل وینې که جګې جګې
دا زمری له دې ځنګلو
یو ځل پورته دا پردې که
له خیبر او له ګوملو

• • •

اې د ژوند خوږه نسیمه
ولې چوپ یې لېږ ګویا شه
خیر که موږه دوزخیان یو
لېږ پخلا شه ، لېږ پخلا شه

د جولای ۱۰ لنینګراد ۱۹۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړې شپې

هــــره خوا گـــــلان خزان ځپــلی دي
باغ کې د بلبـــــــل ځاله ویـــــرانه ده
وریځـــــو بیا د غم ژړا سر کړې ده
دا د غـــم نـــړۍ په غــــم ودانه ده

● ● ●

بــاد د ونو پانـــــــــو کې نارې وهي
منې یې غـــــــوږو کې څه ویلی دي
سترگې د فلــک له وینو ډکې شوې
گـــــوره زمـــانې بیا څه کړلی دي

● ● ●

پاڼې د چنــــــار لـــــکه زما هیلې
ژیړې ژیړې ښــکارې رژیــدلی دي
ژاړې د تاکـــــونو لوڅو څانگو ته
ستـــرگو کې یې وینې توکیـدلی دي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

هالته د زړې کـــــــلا په وره باندې
گونگ بیـــا زړې شوې ترانې وایي
گـــوره په دې شپه کې دا زړه بـــــلا
بیـــا د چا افسون ته افســـانې وایي

• • •

ناست یمه ، زنگیـــــږم په غمونو کې
تـــــوره شپه روانه ده منــــزل وهي
پـــورته د آسمان په لرې سیمـو کې
ویځـــو کې یو ستـــوری ځل وهي

• • •

کـله د کږېې په تور لوگجن زړه کې
وخـــــاندي یوه هیله راته ورانه شي
څو چې زه له خـوبه سترگې پاڅوم
بیـــا هغه ویـده شي پښیمـــانه شي

• • •

وړانگۍ د سـکروټو د کوټې په چت
رېږدي لـــکه مینه زمـــا په وینو کې
غــم په توره شپه کې اسیر کړی یم
خوځي مې په پـلو او په رگونو کې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د منی ژېړ او کـــــرار شپــــو
وخوځېږۍ، لړې شئ او تېرې شئ
پرېږدئ چې د واوره برستن پـلنه شي
پټې شي تر واوره لانـدې هېرې شي

● ● ●

وځـــلېږه ته اې مقـــدسه لمــــره
رنګ کړه د سبا د پسرلی ګـــلان
دغه غمځپـــلی خـــاوره ګرمه که
وخنـــــدوه دغه ژړنې آسمــــان

د لړم ۳ کابل ۱۳۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شګو کور

څه ده د ژونـــد د ماشومـــانو آرزو
چې سپېرې خـاورو کې خوسی وهي
له تشو شـــــګو نه مـانۍ جوړوي
ګټې رابـــــــــاسي او ستمی وهي

• • •

اې د کـــوڅو خورو ورو مـــلګرو
راځئ چې نوې لـــــــوبه ساز کړو
دغه شـــګلن کـــــورونه ونـــړوو
ځـــان له دې خـــاورو بې نیازه کړو

• • •

دغه د شــــګو ناتمـــام کـــورونه
زور د سیـــــلاو او زلـــزلو نلري
دا تـــورې خاورې، دا فاني باغونه
ارزښت د جنــګ او د دعوو نلري

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځ چې هیــــــلی څه رنګینی کړو
راځئ چې نوې تـــــــرانی ووایـــو
د زمـــــــانی په دې زړو غـــوږو کې
د ژونـــــدون نوې افسانې ووایـــو

• • •

مـــــلګرو اې خورو ورو مـــــلګرو
له دې ویــــــرېږم چې ناښـاد به شئ
د زمـــــــانې د توپـــــانو مخی ته
که سره یو نشئ بربــــــاد به شئ

دتلی ۲۰ کابل۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصیت لیک[۱]

کــــله چې مړ شمه یـــارانو مــــا
تر تورو خــــاورو لاندې پرې باسئ
په ډېر پــــراخه او ناپــــایه بیــــدیا
د خوږ یو کراین زړه ته مې ښکېباسئ

هسې چې ارت او هــــوار دښتــونه
درست دنیپــــر او د هغه څنــــډې
ښــکاري او وایې وري زما غوږونه
د سین غــــــورکې او د څپو منډې

پرې باسئ مــــا او تاسې پاڅېږئ
بندونه ماتې کړئ، کړۍ وشرنګوئ
د دښمنــــانو په ناپاکــــــو وینو
فتــح او برى ملـــګرو ولمبوئ

کــله چې نوې کــورنۍ جوړه شي
هغه چې ستـــــره او آزاده وي
ستـــــاسې په نرمه مهــــربانه ژبه
یوه شپبه غــــواړم زمــــا یاده وي

د اکتوبر شپاړسم ۱۹۶۷

---

۱ ــ دا شعر د او کراین د مشهور شاعر تاراس سوچنکو اثر دی.

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرگردان

خوځـــــمه دژوند له قـــــافلو سره
زه يو دمـــــــزلونو سرگـــردان يمه
خــــدازده دغه لاره کـــوم پلو ته ځي
زه دا هســـې چـــــا پسې روان يمه

• ● •

څه وايي د ژونـــــــــد مساپـــرانو ته
دا د کـــــــاروانونو دغمو جــــرس
کومې خوا ته ځي څه يې په زړه کې تې
دا بيـــــــابان گرده ليـــــوني هوس

دوړي ٦ کابل ١٣٣٨

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږدۍ

هالته د وچ ډاګ په لمنه بانـــــــدې
د منى بـــــاد ته يو کيــــږدۍ ريږږي
په دې کيږدۍ کې يو رنځوره ښځه
اور بلـــــــــوي او له درده ژړيږي

د کميسه له تـــــــرازو څـــــخه يې
د بې پنا صورت پوستـــکى ښکاري
د وجـــود غوښه يې رنځور خوړلى
په هر اندام کې يې هډوکى ښکاري

يو ډنګر سپى ګرد له کيږديه ګرزي
يوه زړه اوښه په اغـــــــــزيو چوده
د خــــاورو دوړو کـــاروانونه روان
د مـــازيګـــر ستـــرګه په کښنستو ده

دغه کيــږدۍ دا مســـــــاپره بيړۍ
چې لارې نغـــاړي او مزلونه وهي
کومه خوا درومي، چيرې لاره کوي
د څه لپــــــاره واټنــــــونه وهي

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تــورې تعــورې د ساره بېـــړۍ
د بې وطـــــنه پوونـــــده وو یاره
وایه چې کـــــــله به منزل ته رسي
ستــا د ستـــومانه ژوند اوږده لاره

د تلی ۲۵ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۲) ترانه

پرون پردیسـ‌ـــــــــو اواره وريځو
چونغره، غـــوږ کې تا ته څه ویل
له کـــومه رنځه يې شـــکوه کوله
چې کړې شپه يې ستـــا پښتو ته ژړل

• • •

دا ابدي پرديسـان چېـــرې درومي
د دوې د منــدو سرانجام به څه وي
ولې په غـــرونو، په رغونو گرزي
ددې ستومان کاروان مرام به څه وي

• • •

کـــله اسمان کې داوښانو غـوندې
غـــلی خوځېـږي او منزلونه وهي
کـــله وحشي شي، توپاني شي پسې
په غـــرو وردانگي يرغـــلونه وهي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

کله شي ښکته د چتـــريو په څير
د غـــرو لمنـــو ته خيمې ووهي
کله هيلۍ غونـدې د سين په اوبو
ښـــکته شي ولامبي غوپې ووهي

• • •

کله د غرو پڅو کو څوکو بانـدې
کتــار کتار شي کـــارونه ترې
کله شفق کې سره لمبه شي داور
سپينو مالـــوچو کې اورونه ترې

• • •

کله د شنه اسمـــان په پـاکه دړه
ايرانوونــــکې تصـويرونه باسي
کله سپـوږمۍ ته پالنګ وغوړوي
خپـل ترې ترې ارمـــانونه باسي

• • •

کله د واورو انبـــارونو څخه
لمن راډکه کـــړي توپـان راولي
کله بيا خـــاندي او سندرې بولي
پسرلی وروزي او ګــــلان راولي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

کله تر پښنو کړي بیا سینونه غرونه
په پراخ اسمان کې سرگردان گرزي
نا معـلوم لوري ته مـــزلونه وهي
اوړي را اوړي او ایران گـــرزي

• • •

چونغره زه هم ستومـان شوی یمه
له دې بېخونده ساړه ژونده څخه
رائحه په گـــله بانـــــدې ولـﺉو
لاره د تېښتې له دې بنـــده څخه

• • •

د دغو گرزندو وریځـــو په شان
ازاد پـــرواز، ازاد سفر غــــواړم
چې ما پراخو اسمــــانو ته بوزي
هسې شهپـــر ، هسې وزر غواړم

• • •

څـــــرخم به ، رغـړم به بهېږمه به
تــــــل به ازادې تــــرانې وایم
د اسمــــان ستورو او پیرونو ته به
د سړي ځمــــکې افسانې وایم

دلیندۍ ۱۴ کابل ۱۳۴۱

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۳) ترانه

اې د بلا او حـــــادثو چونغـــره
بيا دې په ږېره باندې سپين ښـــکاري
نه نه په غـــــاړه دې د اورو اميـــل
لکه د سپينـو لونـــــګين ښــکاري

● ● ●

د سپينـــو واورو تر دليـــــو لاندې
عجيبه درونـــد او ښايسته ښــکاري
ځومـــره مغـــرور او بې پروا يې ولاړ
له درست جهـــانه وارسته ښکاري

● ● ●

ستايې په څه چې سين کنـــګل نيولی
او کب نيوونکې کبـــان نشي نيوای
يا رنځـور غاړی او کمـــزوری بوټيه
په دغو واورو غـــــرو اه نسي ختای

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستايې پې څه که ستا په لــوړو ځوړو
واورې له بـــاد سره نڅـــاوې کوي
يا خواره مور خپلې رنځورې لور ته
شوګيـــرې ګالي او ژړاوې کــوي

• • •

ستايې پې څه که للمي کـــاره بزګر
لــرګي او بوټي د خپـــل سون نلري
يا يې ماشوم چيرې ګـــريوان ګرزي
مـــــوريې ګنـــډلو ته يوه ستن نلـري

• • •

ستايې يې څه که مساپر مــــــزدوران
لخ کـــاره پاتې دي او کــــور نلري
يا هغه مــــزي بې شعوره سود خـــور
پخ چـــا زړه سوی نلري، ورور نلري

• • •

ستايې پې څه که د وطن حاکمــــــان
خلــــــکو ته ګواښي او بېګار چـلوي
په هغو لارو چې خـــر نشي ختـــاي
په انسانـــــانو باندې بـــــار چلوي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ته همـــــداسې بې شعـوره اوسه
ستاپې زمـــــــوږه له دردو سره څه
تا ته د واورو خــــــولۍ تاج برېښي
ستاپې له لـــوږو او مرګـــو سره څه

دمرغومې ۱۰ کابل ۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۸) ترانه

اې د ډبرو تـــــور دېبې چونغـــــره
ما وې چې ویښ دې کم ملګری به شې
د ستمــــــګرو د سر کـــانی به یې
د زیارستونـــکو د زړه څوری به شې

• • •

ما وې چې ویښ دې کم ، مرچل به شې
د دې یــــــاغي زړګی تسل به شې
زمـــا د سرې مینی محــــراب به شې
ژونـــد به شې، منـــله او تکل به شې

• • •

ما وې چې ویښ دې کم، عیسی به شې
دې ویـــدو خــــلکو ته به سا ورکوې
په سرو سمڅـــــــو کې به اور بلوې
تیــــارو درو ته به رڼــــــا ورکوې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې چې وینې دې کم، جهان ویښ شي
ته لا ویـــده یې خو جهـــان ویښ شو
دغه کـــارگر، دا هستوونکې جهان
دا د هستۍ جـــوهر انسان ویښ شو

• • •

اوس که ته نه پاخېـــږې ، مه پاڅېږه
په کروندو کې دې دهقـــان ویښ شو
ما لا د یوې بریښنـــا سوالونه کول
خو داسمان په زړه کې توپان ویښ شو

• • •

اوس راویښ شوی د پېړیو غـــلام
په مړو رگـــو کې دې ژونـدون خوځي
له هر کمـــــره د عشـــق اواز وزي
په هـــره لویشت کې نوی یون خوځي

• • •

اوس راجگ شوی دی جهان جوړوي
دا زیار ځپـــلی ، رټل شوی انســان
داغ د پرون ربړ گـــالونکې اســـر
دا د سبــــا د کائنــــاتو سلطـــان

د چنگاښ ۲۵ پلخمری ۱۳۴۷

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۹) ترانه

دغه راوري د بـــاران څـــــاڅکي
که له خوږمن زړه د توپان څـــــاڅکي
یا ســــــره ایشی په دره دره کـــې
هم د باران ، هم د توپـــان څـــــاڅکي

• • •

که سره یـــو شي درانې قطـــــــرې
وطـــــن به واړه شي څپــــې څپــــې
نرمې اوبه به شی تیــــرې تیــــرې
د گـــــلو پاڼې به چـــړې چـــړې

• • •

هلته دغرو په څوکو څوکــــو باندې
په تورو ویځــــــو کې بریښنا ځغــلي
د خوب ځپـــــلی ښار په خښته خښته
د ژونــــــد د تالندې غوغـــا ځغــلي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلی د بـــــاران ښکلې شرنگی
د امیـــــدونو ترانې خـــــوروي
د زړې خــاورې په ستومان زړه کې
زېـــری د نوې زمـــانې خوروي

• • •

په مــــړه بیــــدیا به پسرلی راشي
زه په چمن کې نـــــوی ژوند وینـــم
مـــړاوي گـــلان به وزر وغوړوي
زې له سبـــا سره پیــــوند وینم

• • •

چونغـــره وغـــږوه وغـــږوه
نوی انســـان ته د سبا ســـازونه
پرېږده چې واوري دغه نوی انســـان
د خپـــل وطن د مستقبـــل رازونه

• • •

د بـــاران غږ د امیــدونو ســـرود
د خـــورو خـــلکو د ننگونو سرود
پرېږده ویـــده غـــورږو ته وغږوي
د زیارایستونـــکو د جنـــگونو سرود

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغــــره اې زما د ارمـــــان چونغره
زمـــــا د شعر قهــــــــرمان چونغــره
دې خپل گـــــوگل ته خو اېږ ننه باسه
یو څه زمـــــا یاغی توپـــان چونغـره

• • •

پرپړده سږې ډډې دې گــرمې کړي
دغه شعــــــــرونه ، دغه سرې لمبې
پرپړده د غـــــوږ پردې دې ولړزوي
د وطنپـــــــال زړه ابــــدې نارې

د تلی ۱۳ دهانهءغوری ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۱) ترانه

چونغــــــره ستــا په ترو ترو بانــدې
زمـــوږ داوښـــکو بارانـونه اوري
خـــو دا درحم اوبه نه دي گـــوره
په تا دخـــــلکو غضبـــونه اوري

● ● ●

ستـــا په درو کې بیا د کـــار پرگنې
دحاکمـــــانو شـــلاقونه گـالي
د تا له څوکـــــو تر لمنې پـوري
د څو لیــــــوانو یرغــــلونه گالي

● ● ●

د تا هر کـــــانې د بزگـــرو د سر
د تا هر اغـــــزی دهر بزگر دځگر
د تا هر اور دبیـــــوسانو په کـور
د تا هر سیـــــل د مـزدورانو د در

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تا لمـــن د بې لمنـــــــــو لمن
د تا هستی د بې حاصـــــلو هستی
د تا غوغـــــا د نازولو غوغـــــا
د تا مستی د مستبـــــــدو مستی

• • •

د تا ځوځـــان د بزګــــــرانو برخه
د تا غنـــــــم د نازولـــــو شومه
په هـــــره لاره کې دې ایښی تـــلک
په هـــــره پوله کې دې لـــــکه لومه

• • •

د تا خـــوراک د بزګـــــــرانو غوښه
د تا شراب د زیارایستونـــــکو وینه
د تا امیـــــــل د دوی د رغوو پـــولۍ
خـــو د تا مینه د ظالمـــــــــو مینه

• • •

اې د ظالمـــــــو مستبــــــدو کوره
ایــا زنـــــــګونه د زمــــان درځي
مـــــــوږه يې وینــــو په رڼو سترګو
چې ستـــــالمنې ته توپـــان درځي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن یا سبـــا سرې بخـــونې وریځې
ستــا هرې پرښې ته پیغـــام راوړي
دغو بزگـــــرو دربـــــدرو ته
زیری د جنـــګ او انتقـــام راوړي

• • •

بـــــاد دغضب به په دره دره کې
بولۍ د ولس د ویښیـــدو خوره کې
دا د ظالمـــــــو د دوران نښې به
واړه له بیـــخ او له ریښې چپه کې

دمرغومې ۱۰ پلخمري ۱۳۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۲) ترانه

اې د شعـــــــرونو او الهـــامونو چونغره
بیـــــا مې مغـــــزوکې ترانې خوځې
ستــــــا د کمــــــرونو په قدم قدم کې
د ژونـــــــد د میني زلــــــزلې خوځې

● ● ●

گـــــــلان خپاره کړه چې بلبل دې شمه
خپـــــله مستی کې یو غوغـــا خـوره کم
بې روحــــــه تړو ته دې ســــــا ورکم
په مـــړو رگـــــوکې دې رڼا خـــوره کم

● ● ●

ستـــا په هر مـــــوتې کې د ژونـــد سرود
له ورایه وینــــــم چې څپــــــان خوځې
ځـــــــکه زما په لیـــــــونی شعر کې
د ځــــــوانو هیــلو یو جهـــان خوځې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګـــــلونه وغــــوړوه جــــار دې شم
شپې د بهــار دي چې بهــــار شي مست
خیــــر دی خیـــــر دی که تــږی یمه
پرېږده چې تنـــده او خمــار شي مست

• • •

پرېږده چې خـــــاورو ته دې وغـــــږوم
د ځـــــــوانی مینـــی ترانې تــــــرانې
په مــــــړو هـــلـډونوکې دې وخوځوم
بې حـــــــــرکته زمـــــــانې زمانې

• • •

وریځـــــې رابــــــولمه چې واوروي
ستــــــا په کمــــــرونو د رحمت باران
برېښنــــــا به وبــــــاسي په وچــو تږو
زمــــــا د مینې ابــــــدي عنـــوان

• • •

خپــــــلو شعـــــــرونو ته به ژوند ورکم
ژونـــــــد ته به نوی شانې خوند ورکم
ازورده هیـــــلی به پخــــــلا کمه بیــــا
مــــــات شوی زړه ته به پیـــــوند ورکم

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغــــره، اې زمـــا د شعر چونغـــــره
خــــو چې نړۍ وي ته ابـــــــاد اوسه
د زمـــــــاني له چپـــــــاوونو شخه
تـــــــل په امـــــــان اوسه، ازاد اوسه

د چنگاښ ۱۳ کابل ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۶) ترانه

چونغـــــره بیا سپیني یـــــاغي وریځې
کیښودې ستا په ځېږو شونډو شـــونډې
دا د اسمـــــــان د حـــوادث لــــولې
دا د توپـــــان د تنــــدرونو کــــــوندې

● ● ●

بیـــــایې شـــــلولې دې جـــامې ته تنه
چاک د حـــــریر نه یې پنډې ښـــکاري
په اوسیـــــــلو کې یې د تیـــو کـــوبې
لــــــکه ځپـــو کې چې بېړۍ ښـــکاري

● ● ●

ځومـــــــره وحشي ده داسمــــــان پیغله
دا د حـــــــــریر د پاغـــــــوندو جوړه
دا د سپوږمیــــــــــو له مـــــــرمرو وتې
دغه د ستــــــــــــــورو له ایرو جـــوړه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه مين يو خــــــو د دوو لارو
زه د ننـــــــگونو، ته د نجـــــونو مين
ته د ليــــــــــلى د اننـــــــگونو مين
زه په لمبـــــــو چې د جنـــــگونو مين

• • •

ته د اسمــــــان د سپينو نجــونو عاشق
د رڼو شپـــــو د وصالــــــونو عاشق
زه د سرې ځمــکې په مړه گوگل کې
د زلـــــــزلو او توپـــــانونو عاشق

• • •

ته د ښـــــکلا او مکيـــــــزونو ليـوال
زه د لمبـــــو د يرغــــــــلونو ليـوال
ته ترږمۍ کې د خوبـــــــــــونو مين
زه په تيــــارو کې د جنـــــگونو ليـوال

• • •

تا زړه بايـــــــللى د اسمــــــان په مينه
مـــــا زړه بايــــللى د انسان په مينه
ته له خپـــله عشقه ټول جهان جاروي
زه چې ژونـــــــدى يم د جهان په مينه

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه شوو چې ایل شوو دا یاغي عشقونه
ښې شوې چې تم شوې دا ناتمه منډې
ښه شوو پوره شوو دا زموږ ننـــگونه
ښې شوې عبث شوې دا سمان ملنډې

دلیندۍ دوهم ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۷) ترانه

چونغـــــره اوس دې په خـــورو درو کې
زمـــا د گــرمو چیغــــــو زور ولید؟
بیــا دې په سترگو د زیار کښ انسان کې
د راویښ شوی ژونـــــدون شور ولید؟

● ● ●

بیـــا خو دې ولیـــده چې وسپـږېده
په مـــړاوي گل کې ویـده شوې خندا
د زمـــــانې سترگـــو کې وبریښېـده
زمـــوږ د تورې غـــلی شوې بریښنا

● ● ●

ستوري دې ولیــدل چې وځځېـــدل
ستـــا په اسمـــان لکه په گلو پرخې
سپوږمۍ دې ولیـــــده چې وې ایستلی
ستـــا په لمن د سپینـــو زرو کـرښې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـــــرونه دې ولیــدل چې ولـــړزېدل
درې دې ولیـــــــدې چې وخوځېـدې
لبــــوان دې ولیدل چې وتښتېــــدل
رمې ددې ولیـــــدې چې ونښېـــدې

● ● ●

اسمـــــان دۍ ولیـــــده چې وغوړېده
وریځې دې ولیــــدې چې وځــړېدې
سیــــلاب دې ولیـــــده چې وخوځېده
څپې دې ولیـــــــدې چې وڅرخېدې

● ● ●

وطن دې ولیــــــده چې پاڅېـــــده
خلک دې ولیـــدل چې وښورېــــدل
دوستـــان دې ولیـــدل چې وموسېدل
دښنه دې ولیــــدل چې وژړېــــدل

● ● ●

دا د راتلـــــونکې رسېـــدنکې توپان
د سر اغـــــاز او د راتـــــلو نښه دي
د دې وطن په دردېــــــــدلی زړه کې
د سره ژونـــــدون د ویښېدو نښه دي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به له هســـــکه تنـــــدرونه اوري
دا به په ثمـــــکه سرې لمبې خوځي
زمــــوږ د سرو ننـــگو په فخر کې به
د ټولو خــــــلکو پل او پلی خوځي

• • •

اوس خو دې ولیدل چې وغـــورځېدل
له غټـــو خرو نه طـــلایي زینـــونه
د طبیـــــلو په سوړو نـنــــــوتل
بېـــــرته یې واچـــول په ځان ځلونه

• • •

ما چې سندرې وې دغرو اغـــزو ته
هغو اغـــزیو اوس گــــلان راوړل
هغه د گلـــــو د ژوندون دښمنـــان
د قبــــر غاړې ته زمـــــان راوړل

• • •

چونغـــــره ، اې د افسانو چونغـــره
زمــــا د گـرمو ترانو چونغـــــره
اوس خو تازه که دژونـــدون سازونه
د وینبېـــــدونکو ولسو چونغــــره

د چنگاښ ۲۸ کابل ۱۳۵۳

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته[۱]

(لومړی پیغام)

اې د بنـــــدو او زولنـــــو شاعره
د وږیـــــو تبنیـــــو پښتنو شاعره
لادرکې شته دي څه سکروټې که نه
د پرونیـــــــو سرو لمبـو شاعره

• • •

تسا په سندرو اوس کامونه خوځي
گــوره چې غلی نشي ، هېـر نشي
زه د اسمـــان لـــــوبه بدله وینم
گـــــوره له خپله هـــوډه تېر نشي

• • •

له هـــر اوازه سیـــــلاوونه وزی
له هـــره شعره زلـــزلی خوځی
له هـــره چیغی د مـــــردانو سره
د ژونــــــد او هیـلو قافلی خوځی

• • •

۱ ــ له شاعر نه مراد اجمل ختټک دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېـــدیا به سره ګلونه راوړي
په هدیروکې به خنـــدا خوره شي
د دې تیارې ځمکې په ګېډه کې به
د ښنتنې توژې بریښنا خـوره شي

● ● ●

په لوړو څو کوتورې وریځې خوځي
په درانه نس کې سیـــــلاونه لري
په غصه شوي دردېـــدلی زړه کې
ځــــوانې څپې او تنــدرونه لري

● ● ●

د هـــــرې تالندې اواز کې ګوره
د نوي عصــــــر پیغامــونه لېږدي
د غــرو د سره افــق نه پورته ښکته
د نوی ژونـــــد انقـــلابون لېږدي

● ● ●

د هنــدوکش د باران هـــره قطره
مخ په اتک او ابـــــاسین درځي
دلته د تللـــــــو بـــــله لاره نشته
هر څه چې خوځي لکه سین درځي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سحر باد چې ستا باړ خو مچوي
دغه زمـــــوږه او سیــلی دي کنه
ستا د زړګی دا غـوټه غـوټه ویني
ګلـــــونه زموږ د پسرلی دي کنه

● ● ●

پام کوه ګوره درنه مړا وي نشي
دا به باغـــونو ته رنګـــونه ورکي
د پښتنــــو د اوربل نـــذريي که
چې عاشقـــانو ته ننګـونه ورکي

● ● ●

د تا مستی د هنـــــدوکش ترانه
زمــــا نڅا د اباسین سنــــــدره
راځه چې جوره کړو په دواړو وزړونو
یوه غـــــوته شوې پښتنې خبـــره

● ● ●

راځه چې نوې پیــــالی وکړنګـوو
راځه چې خــــلکو ته سوما ورکو
راځه دې ورکـــو دربـــدرو لره
جـــذبه د مینې او وفـــــا ورکو

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه په غــرو کې ازادي وینبه کو
راځه چې خاورې ته احساس ورکو
راځه په شپولو کې بریښنا خـوره کو
راځه چې کـــــانو ته حواس ورکو

● ● ●

پام کوه له خلکو نه بیعت مه غواړه
راځه چې مـور دوی ته بیعت ورکو
راځه د خــــــلکو دعزت لپــاره
په قربـانۍ کې خپـــل عزت ورکو

● ● ●

ستا زړه که سوی، زه یې لا سوځم
ستـــا فریادونو ته طاقت ورکـــــوم
زه سور انـــــګاریمه داغونه ږدمه
د غیـــــرت چیغو ته قوت ورکوم

● ● ●

هره څپه چې په لنـدي کې خوځي
د تا د ګـــرمو وینـــــو شور ښیي
هر نوی بـــاد چې په وطن خورېږي
د تا د ځـــــــوانو هیـــلو زور ښیي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک وایي دا چې ته شعرونه لیکي ؟
څوک وایي دا چې ترانې جوړوي ؟
شاعر خو هسې ښکلې حسن ستایي
ته ستر انسان یې زمـــــانې جوړوي ؟

● ● ●

څه دی داژوند ، دالندکې اوسیلی
چې دیوې ګرمې چیغې زور نلري
راځئ دا زړونه څپــــو ته وغورځو
که چپــړې اور نلري ، شور نلري

● ● ●

ګوره تیاره دې وارخطا نکــــــري
اجمــــــله شپې پسې خو لمر راځي
زه چې د خپــلو پیغلو وروځې ګورم
مـــا ته په ستر ګــو کې خنجر راځي

د کب ۱٦ کابل ۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته

(دوهم پيغام)

اې خوږه ياره د غمـــــــونو اشنا
د خوادثو د کلـــــــــونو اشنا
ته د اټک د ســــــرکشيو گواه
زه د پاميـــــــــر د توپانونو اشنا

● ● ●

غيـــږه که خلاصه چې اشنا راځي
کاروان د مينې او وفــــــا راځي
ستاسې د تورو د جگـــړې ډگرته
پيغــــــام د فتحې د سبـــا راځي

● ● ●

د غـــــلامانو د ځنځيـــر سازونه
زموږ په غــرو کې ولولې خوځوي
دا نوې نوې تقـــــاضې د زمـــان
د ولسونو رگ او پلې خوځـــوي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعـــــر چې ليـــکمه لمبې وهي
لکـــــــه امــو شي او ځپې وهي
دا د بيلتون په اور کې سوی زړګی
چې تا رایاد کمـــــــــه ناري وهي

• • •

زړه رانیږدې که چې څه اور درکم
د شور د پاڅه نـــــوی شور درکم
مټ له پــولادو سره وجنګـــــــوه
زه به دې جنګ ته نوی زور درکم

• • •

په دې تیـــارو پسې رڼـــــا راځي
میـــــــــدان د تور و نن سبا راځي
د بیـــــــــلتانه د تـــورو لړو تر شا
شغـــــــله د سترګو د اشنا راځي

• • •

د نړۍ بــــــــاده مستـــــانه راځه
زه د مستۍ څـو ارمــــــانونه لرم
د لیـــــــــونیو د محفـــــل نذر ته
په زړه کې پټ څو پیغـــامونه لرم

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تر ايرو لاندې مخفي اوره
لېږ مې رسوا که زه رسوا ښه يم
پټه نغمه يم د فطرت په زړه کې
تردې يوه چيغه بر الا ښه يم

• • •

ما دا کمکې غمونه ـ نه غموي
زړ گيه ما لره لوی غم راکه
سر مې کوچنی صنم ته نه کوزيږي
يو بې همتا غوندې صنم راکه

• • •

راته ښکاريږي چې اوس لمر خېژي
د شپې لمنې کې رڼا ښکاري
د زړه کړکۍ چې څنگه خلاصه کمه
منظر د نوې پښتنونخوا ښکاري

• • •

د ازادۍ د موزيک مستې څپې
لکه سيلاب په پښور درځي
غورځونه پرانيزه دردمنه اشنا
گوره چې څومره زورور درځي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هاتیـــانو ته کږۍ لوېــــــدلی
خو اوس مستی کوي کږۍ ماتوي
د ازادۍ نه راوتـــــلی فــــریاد
دا پرونۍ زړه نـــــــړۍ ماتوي

● ● ●

د هنـدوکش لمن کې نوي ګلان
راغــوړېدلی دي وږمې خـــوروي
د سړو غـــــــرونو په ذره ذره کې
راغــــورځوونکې زلزلې خوروي

● ● ●

ستــا چیغې اورم خــو تر ور نه یم
ځـــــکه زه ګورم چې دوا درځي
د تورې شپې له تیـــارې مه وېرېږه
سپېـــــدې چاودلی دي سبا درځي

دزمری ۱۲ کابل ۱۳۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کنړ سین

يه مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځـــــګو پټه ، په تګ بدمسته
پيــړۍ تيرېږي ته ورته نــــاځي
اوړې رااوړې قـــــرار دې نسته

• • •

په سر دې درومي سپينکې ځګونه
لــکه په شنه کې دوريځـو غرونه
هسې ښـکارېږي لکه چې وراکې
نجونه په سر وړي د ګل شکرونه[1]

• • •

دغه چې بولې د ژونـــد سنـدره
درنې بوللی ، خـــوږې شکرې
چاته يې وايي ، چاته يې لېــــږي
دا بې اثـــرې ، دا مرغــــلرې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ته ورښيي دا غورځنـــګونه
سرکشې منـــډې، ازاد موجونه
په لويو کـــاڼو ککـــره ټو کې
د چا لپـــــاره دا ټکـــرونه

● ● ●

دا څه جنـون دی ستا په څپو کې
دا څه مستی ده ستـــا په رګو کې
څه هنـګامه ده چې پای يې نشته
ستا په سرود کې، ستا په نارو کې

● ● ●

له ښاره راغلم چې خوب به وکړم
تسـل د درد او اشـــوب به وکړم
ستا څپې راغلی زه يې بيـدار کړم
په ما حرام دی چې خوب به وکړم

● ● ●

اوس چې ستا زړه کې څپه خوځېږي
شعر او سرود شی له مـا خورېږي
خـــلکو ته وړمه د تا خبـــرې
پې راژوندي شی ورته نڅيـــږي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې لېـــــونیه د کنـــــړ سینه
چې دې اخته کـــړم په رسوا مینه
اوس خو نوورکه دا زمـــا زړه ته
خپـــله ځپـــانده سرکشه وینه

● ● ●

غېږ دې کړه خلاصه چې کمه سمی
ستا په څپوکې اوښـــکې ویرجنی
ستا په توپان کې خپل شور خوندي کم
چې زرغونی کـــړي رالوڅی ونی

● ● ●

زړه نړۍ دې ، نـــــوې نړۍ شي
په دې تيارو دې رڼا خـــوره شي
د عشق د دود دې هــره بلۍ شي
د وروږ ګلوۍ دې هــره بانډه وي

● ● ●

په مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځـــــګو پټه ، په تګ بدمسته
د ژوند جاله مې درکې لاهو کړه
اوس يې درنيسه اې زبــــــر دسته

د سلواغې ۲۴ جلال اباد ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له درباري شاعر سره

د ښکلو نجونو او ګلونو شاعر
په سپینو لېڅو د خوبونو شاعر
د فحاشیو د بزمونو شاعر
د شو خیرنو ارمانونو شاعر

• • •

په ډېره نرمه مهربانه ژبه
ما نه پوښتل ته هم شاعري ګوره؟
د ژوندانه په دغه ښکلی لارکې
ته هم د حسن مفسري ګوره

• • •

ته د ګلانو زمزمې اوري؟
ته د پیرونو ترانې اوري؟
ته اوازونوکې رنګونه ویني؟
ته په رنګونوکې نغمې اوري؟

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ترخـــو شونډو نيشه ليـــدلې ؟
تا يې د سرو شيشو شراب څښـــلی ؟
تا په مالـــګينو پستو شونـډو ايښي
تا په ســــکروټو کې ګلاب څښلی

• • •

د لنــډو څڼو تر چتـــــــر لاندې
د غوږ برېښنـــا په زړه ويشتلی نه يې ؟
کـــله نيشه کې د پيغـــلو ټوخندي
په هوســـــــونکې ځبېښلی نه يې ؟

• • •

د مستی ښځی يـــاغي شوی نظـــر
تا په شرابـــــــو کې ليـدلی که نه ؟
د عشـــق اواز دې د هغې له زړه نه
په اوسيـــلو کې اوريـــدلی که نه ؟

• • •

د تور کميس له سپځېــــدلی درزه
د نجـــل پوستکې تخنـــولی نه يې ؟
تا چې د حسن لوټمـــــــاري کوله
هغې په غـلا بـــــاندې نيولی نه يې ؟

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــله دې حـــور د مشرقه سره
د مى جامــــونه جنـــګولى که نه ؟

کـــله دې تى د مغـــربى ښاپيرۍ
په نخښـــــــدو کې زنګولى که نه ؟

● ● ●

کـــله د لنډو کميســـونو اعجاز
له ساړه عقـــله رااېستـــلى نه يې ؟

بيــــا دغوښنيـــو بلـــورينو ورنو
د شوق په اورکې سوځېدلى که نه ؟

● ● ●

تا خلاصى کړې دې د نجونو تنۍ
تا له چا اېستى دا يستـــلو جامى ؟

چا چې پټ کړى په شوخۍ کې بدن
تا يې چيـــرلى د چيـــرلو جامى ؟

● ● ●

کـــله دې شين کميس په سپينو پښو
چېـــــرې ليدلى چې ښويېږې پسى ؟

له زنـــګنو تر ښـــکلو تيـــو پورى
ورو ورو خوځېږي او لوښېږي پسي ؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا لوڅـــه شوې غنـــم رنګه نجلۍ
سرې رڼـــايي لاندې ليـدلې که نه؟

تا د نيشي په ليـــــونې جهان کې
پخپـــــلو مټو کې نيـــولې که نه ؟

• • •

تا په سينه بانـــدې داغـــونه ايښې
چـــا د ګرمو پيــــدونکـــو تيو ؟

تاپې رودلې دي د نــــــارو څوکې
ته يې مست شوی يې په سپينو ميو ؟

• • •

کـــله د عشق او ګنـاهونو سين ته
په مجبـــــورۍ کې ښوېدلې نه يې ؟

د چا په ګرمه په تبجنه غيـــــږ کې
زړو شـــرابو څمــــــلولې نه يې ؟

• • •

که ته شاعر يې د عشقـــونو اوسه
څه د شرابـــو څه د نجونو اوسه

څه د ځوانيـــو د خوبـــونو اوسه
څه د ګناه او څه د خوندونو اوسه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته په باغـــــونو کې ګلـونه ستایه
ته په ګلـــونوکې رنـــګونه ستایه

ته د زري جامو په مورګـو باندې
د چا د سرو شونډو لالــونه ستایه

● ● ●

که ته شاعر یې د غمــــونو مه شه
کور د دردونو او رنځــونو مه شه

د فریـــادونو کـــــــــړاوونو مه شه
د ټول عـــــالم د عذابـونو مه شه

● ● ●

ستایې د خــــلکو له رنځو سره څه؟
ستا د بزګـر له ورځو شپو سره څه؟

چېــرې چې غواړې پالنګ وغوړوه
ستایې له سمڅــو او کپو سره څه ؟

● ● ●

مـــــا وې شاعره؛ اې زړه شاعره
لادې ناولی هوســــــونه شته دي

لا دې په سر کې د فتنې لوخــــرې
لا دې په زړه کې فسادونه شته دي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د ســــــلطان د دربارونو شاعر
زه د محـــــرومو ولسونـــو شاعر
ته د خمـــــونو او جامـونو شاعر
زه د پيـــــړۍ د قيــــامونو شاعر

• • •

ته د پاچـــا د غــــــرورونو شاعر
زه د غــــــلام د فـريادونو شاعر
ته د ســــــلطان د نعمتـــونو شاعر
زه د بزګـــــر د سوکړکونو شاعر

• • •

ته د مــــانۍ د اقبــــالونو شاعر
زه د کيـــــږدۍ د ادبارونو شاعر
ته په بزمــــــــوکې د نازنو شاعر
زه په زنـــدان کې د مرګونو شاعر

• • •

ته د نيکمـــــــرغو پسرليــو بريښنا
زه د بدمــــرغو بارانـــــونو ژړا
ته ماښامی کې د بزمـــــــونو نڅا
زه سبــــــاوون کې د تيغونو ځلا

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د مظـــــلوم د غورځېـدلو ګواه
زه د ظالــــــم د غـــرېدلو ګواه

زه د دهقــان په ویلی شوې غوشه
د زمینــــــدار د شخووهلو ګواه

• • •

زه د بې وسو د ځګېـــــرویو اواز
د اسیــــــرانو د پېـــــریو ژړا

زه ولســــونو ته د مسنې قــاصد
زه ظالمــــــانو ته د تـورې سزا

• • •

زه د بربنــــډو د بزمــــونو نه یم
د خــــودفروشو د عشقونو نه یم

زه د اغـــــزو یم ، د ګلونو نه یم
زه دوزخی ، د جنتـــــونو نه یم

• • •

زه عــــــذابونو زېــــږولی یمه
زه توپــــــانونو ازمــــویلی یمه

زه د خـــــوني بادو ځپېړو په مخ
تر زر کــــــــرته ډېر وهـلی یمه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د وطن د غـــــــــریبیو بچی
د تورو شپـــو د بې وسیـــو بچی
د نامینـــــــدیو د سلګیـــو بچی
د بې ثمـــــــره اوسپـــلیو بچی

● ● ●

زه د غمـــــــونو عـــذابونو شاعر
د یو وطن د کـــــــړاوونو شاعر
زه د بزګـــــرو د ننـګونو شاعر
زه د کـــارګرو د جنګونو شاعر

● ● ●

زه چې شاعر یم د انســـان د مینی
ریږګالـــــــونکو ته شعرونه لیـکم
زه په مــــالوچو کې لمبې کرمه
زه په بارونو کې اورونه لیــــکم

● ● ●

زه همـــــــدغه یمه، دغه به یمه
نـــګه د خـــلکو وم، نګه به یمه
د زیارستـــونکو د مرچـــلو پرچم
لـــکه پخـــوا چې وم، هغه به یمه

دوری ۱۲ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه‌لار

غـــرونو بیا د لـــړو څـــادر واغوسته
بیـــــايې د تنـــدي تبې لنـدی شولې
پاس له هســکو څوکـــونو نه ژوروته
ړنـــــــګی د وریځو قـــــافلې شولې

• • •

بـــــاد په مخه رټي دوورو اوښـــــان
ښکته، لا هم ښکته، مخ په ځوړوځی
خـــوړکې له نمجنو او لنـــــدو بوټو
څاڅی ساړه څـــــاڅکې او په تړوځی

• • •

پورته د اسمـــان د مخ په ګونځو کې
ورکـــه ده له سره د نـــــــرمی مخه
دم په دم بنـــــدېږي تـــودو سیمـو ته
لاره د رمـــــو او د کېـــــږدۍ مخه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځـــــو ړنګې کړې د نجات نښې
واورو د لاروو پښې ترلــــــــــې دي
لړو د ماښــــام په ګونــــګه خره کې
غـــــروکې د شپنـــــو لارې وهلې دي

● ● ●

زه چې د دې سختو او سړو غــــرونو
يو د ورکـــــــــو لارو مســـــــاپريمه
زه د ياغـــــــــې مينې د وزرو په وزر
دلته خپـــــــلو ورکـــــو پسې سريمه

● ● ●

زه چې په دې شپه کې له توپـــان سره
کنـــــــدو ګړنــــــګونو کې خوځېږمه
هيـــــــله مې دغه ده خپـــــلو هڅو ته
زه به خپـــــــلې مينې ته رسيــــږمه

● ● ●

يه په ويده لمـــــــر کې د شغلو حورې !
پر بېړه چې په ليڅه دې سر کيــــږدم
مه تره زمـــــــــا په مــــخ ور مه تړه !
شپه ډېــــره سړه ده او زه ريـــــږدمه

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې د تا په تـــــــوده غېږه کې
دا د مــــرګ دوږکې شپه سبــــا کمه
پرېږده چې د مینې په مستیــــــــو کې
دا د غـــــرونو ورکه لار پیـــدا کمه

دمرغومی ۱۱ کابل۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان شاعر ته[۱]

يه د هيلمند د غورځنګونو عطا
د ياغي سين د فريادونو عطا
د ويدو دښتو په سره سينه کې
د يو ملت د عذابونو عطا

• • •

د هر ماښام له وينو ډک ګوګل نه
ستا د خوږمن زړګی ناري اورم
د هر غمجن نسيم په ښکلی ژبه
ستا د دردونو اشاري اورم

• • •

د تارګو ته چی کوم ساز راځي
ما ته دغلته آواز راځي
ته د آغاز د لذتونو کافر
ما ته ارمان اوس د آغاز راځي

• • •

۱ ـ هادي عطايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سهرې شپې په اوسيـــــــلو کې ولی
مـــا ته رالېـــــږي دا سهرې ســـاوې
دا د ناصورو ځيـــــګرونو ځګېروي
دا د پيـــــــرېيو دغمــــــــــونو ناوې

● ● ●

ته وايې وسوم ، زه دې سوی غـــوارم
چې سوی نه وي خو پتنـــګ نه وي
ته د حــــــرمان په چــرو ژوبل ښه يې
چې ژوبل نه وي خو د جنـــګ نه وي

● ● ●

په آرامـــــۍ کې دې زوال وينـــــم
شاعره ګــــوره چې خـــراب نشي
ياغي ځپه شه د دريــــاب په زړه کې
ګـــــردابه ګـــوره چې سراب نشي

● ● ●

شرم دی شرم د ســارا اغـــــزي ته
چې رنـــګ او عطر د ګـــلانو لري
پيغور پيغور دی د توپـــــــان مرغه ته
چې لطـــــافت د بلبـــــــــلانو لري

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــله چې ونځېــږي تــــوري څپې
کــله چې وځړېــږي خـــړې لړې
کـله چې وايښې سپينـــکې ځګونه
کــله چې وځېږي دغـــــرونو تړې

• • •

کـله چې ووزي له ياغي وريځـــــو
د قهـــــرجنو تنـــــــدرونو آواز
کـله چې يو شي د درياب کړيـــکو
په يرغلــــو کې د برېښنـــاوو پرواز

• • •

هله درياب ، درياب درياب ښــکاري
د قدرتو د عظمتـــــونو زانـــګو
ستر برېښې ، ښـکلې او ژوندی برېښي
د حرکت او بدلـــــونو زانـــګو

• • •

همدې ياغی، ياغی، ياغی ته ګـــوره
ځومـــــره قوي او هيبتناک ښکاري
رعب او ويره او پرتـــــم خوروي
آزاد او ښــــکلی او بېباک ښکاري

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته هم دریاب یا د دریـــــاب زوی شه
د سره هېلمنـــد د سیــــلاوونو شاعر
یا د وطن د سوځـــــــونکو ورځـــو
د یرغـــــــلونو، ګـــردشونو شاعر

• • •

شه د ساړه رغـــلی په مړو ایـــرو کې
د بیا لمبـــــــو د بلېـــــــدو هادي
شه د څپو د شوګیـــــــریو همـــراز
شه د هېلمنـــــــد د ترانـــــو هـادي

• • •

هېلمنـد خو مست دی، د مستیو شاعر
زمـــــوږ د هیلــــــو د هستیو شاعر
د زمــــــــانې د سرکشـانو سرکش
د دې وطن د بدمستیـــــــــــو شاعر

• • •

لکه له زغـــــــرو تبنتېدلی ښامـــار
له هـــــــرې تیـــــږې سره تن وهی
په هـــره پرښه بانــــــدې خوله لګوي
نویو سیـــــــــلونو ته لمـــــن وهي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی د محمـــــــود د حمـــاسو شاعر
دی د مسعـــــود د تلـــوسو شاعر
دی د آسمـــــان د تنـــدرونو ویاند
دی د سرو وینــــــو د کاسو شاعر

• • •

دی د افغـــان د عظمتـــونو راوي
دی د میـــرویس د یرغـــلونو راوي
دی په ایـــران کې د هوتـــکو وړونو
د ترخـــــو مانو او مـــرګونو راوي

• • •

دی د وطن د کــــــړاوونو نـــاره
دی د تاریـــــــخ د مرســـلانو امیر
دی د جهـــان د حواثو نهنـــــګ
دی د زمـــــان د آسمانونو قجیـــر

• • •

دی د کــــــلونو په تیـــاره تونل کې
په سختـــــو لارو د مـــزلونو هادي
دی د پیـــړیو په ستومـــــانه زړه کې
په اوږدو شپـــــو کې د صبرونو هادي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ته رښتیــــایې د هېلمنـــــد شاعر
د یاغی سین د غــــــورځنګونو هادي
نو د پیـــــړۍ په کــــر کېچنه لارکې
شه د زلمــــــو د ارمـــــــانو هادي

• • •

ورځه راویښ که د غضب بــــــادونه
په سپین میــــــدان شه د توپان هادي
ورځه مــــــاڼو شه، د نجـــات ماڼو
په سختــــــو لارو د انســـان هادي

• • •

بانـــدې راووزه د جــــګړې ډګر ته
لویـــو ننګونو ته قـــوت ورکـــړه
له کــــــلکو کارو سره وجنــــګېږه
ځـــــوانو موجـــونو ته طاقت ورکه

• • •

د دښت بادون چې ځګـــرېږي عبث
ورکـــه دا ته د جنــــــــګېدو ژبه
د دې بیـــــدیاوو د خـــورو پرګنــو
د ویښیــــــــدو او جګیـــــدو ژبه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې تورو تورو غــــرو ته وغـــږوه
دخپـــلې سرې فلسفې سره شعرونه
دغــو سږو خـــــاورو ته ننه بــاسه
لــــکه د اور غـــوندې تاوده شعرونه

• • •

دې کنهـــو خلکـــو ته غوږونه ورکه
پرېږده چې واورې د توپـــــــان آواز
دا له جهــــــــانه یتیم شـــوی وطن
پرېږده چې واورې د جهـــــان آواز

• • •

شي د ځپـــــو د یرغـــــلونو وطن
د انقـــــــلاب د ارمـــــانونو وطن
د تنـــــدرونو تر اورونــــــو لاندې
د نوي ژونـــــــد د تــــکلونو وطن

دزمری ۱۰ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خلکو خلکو

(دوهمه ترانه)

یه خــلکو ! خــلکو ! دوطن خلکو !
یه د دې غــــــرونو مبـــــارزانو
آیا در رسي شور د مــــــــوجونو
په شپه کې چیغې د مـــــانهوګانو

● ● ●

د وطن غېــــــرږه پرون بستــــر ؤ
خو اوس د وینــو ، یاغي دریاب شو
پکې ډوبېـــــــږي هر یو نـــاولی
هغه چې خصــــــم د انقلاب شو

● ● ●

اوس ترینه تښتي په بیـــــړه بیـــړه
څوک چې د خوښو ورځو یاران وو
په سرو لمبـــــو کې ورته ولاړ دی
څوک چې د خلکو خدمتـــګاران وو

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

ښه ده چې ځمکه په لړزېــــدو شوه
ښه ده چې پای شوې تورې چوپیاوې
ښه ده چې پراخه شو میــدان د منـډو
ښه ده چې یو شوې تـــولې ژړاوې

● ● ●

اوس خونړۍ شوې د وطن اوښــکې
پکې نسکـــــور د زور بېــرۍ شوې
د شهـــزادګیـــو د سرو غـــــرواندې
د ماتېـــدونکو غاړو کـــړۍ شوې

● ● ●

وطن راویښ شو خـــلک جنګېږي
هـــره وږمه یې د ننــــــګ نغمه ده
د خـــــــاورې هـــــره ذره تبجنه
د نېــــکو، بدو تر مینـځ جـګړه ده

● ● ●

اوس راژوندې شو مـــــړه آوازونه
دا د پېـــــړیو چوب فریــــادونه
دا په ګـوګل کې د اور بخـــرکې
پټ غضبـــونه، پاک کســـاتونه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور په سین کې اوس لامبـوزن شو
هـــغه چې هسې نقش زمیـــن ؤ
د لوښو تورو ، میــــدان ته وووت
کـــوم چې د مخې ، تمـــاشا بین ؤ

• • •

پرېږده چې لـــوړ شي، آواز د تنـدر
پرېږده چې ووزي ، دوینـــو لارې
پرېږده چې لنډ شي، پرېږده چې پرې شي
دا تور لاســـونه ، نا روا چـــارې

• • •

دا به وطن ته د عـــــزت نوم شي
دا به د خـــلکو دژوند مضمون شي
دا به یوه لاره د قــــــربانۍ شي
دا به د ځمــــــکې یو نوی یون شي

• • •

دا به راوېښ کړي ، ویده ننـــګونه
دا به بیـــدار کړي ، پټ غیــرتونه
دا به رواج کـــړي ، نوی نرخـــونه
دا به رڼـــا کړي ، د بزکــر خـــونه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره ځغــــله، تر څو چې ځغـلې
دا سوځـــــــوونکې د اور سېـلونه
ورسره لـــوبه، څومـــره چې لوبې
دا د سرکشـــو ، څپــــو سېلونه

• • •

دا سنـــــګرونه، دا سنــــــګرونه
د اور واټـــونه، د وینــــو لارې
دا تمامېـــــږي، دا هـــــوارېږي
د سر په لــــوبه، نه قـــــلارې

• • •

پښه پخه ږده ، وارخطـــــــا نشي
دا د مېـــــرانو ، لومـــړنی باب دی
په دې کې نشي ، د ناز خـــوبونه
دا انقـــلاب دی، دا انقـــلاب دی[1]
۱۳۶۰ر۸ر۴

۱ ــ د (یه خلکو خلکو) «دوهمه ترانه» په دوهم چاپ کې زیاته شوې ده.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library